

[Finansministeren.]

og mindske arbejdsløsheden gennem besparelser, øgede udgifter til fremme af beskæftigelsen samt efterspørgselsstimulerende foranstaltninger ved lempelser i beskatningen, hvoraf momsnedsettelsen i vinteren 1975-76 var den kraftigst virkende. Den samlede beskæftigelsesfremmende effekt af forslagene skønnes til ca. 40.000 personer, sammenholdt med en situation uden økonomiske foranstaltninger.

Ved septemberforligets indgåelse var der forventning om, at de internationale konjunkturer gennem tilsvarende stimulerende foranstaltninger i udlandet ville forbedres væsentligt.

Som følge af de beskæftigelsesfremmende foranstaltninger og de forbedrede konjunkturer i form af øget produktion og efterspørgsel lykkedes det i løbet af finansåret 1976-77 at forøge det samlede antal beskæftigede. På trods heraf blev arbejdsløsheden alligevel større end budgetteret. Årsagerne hertil er flere. For det første har tilgangen til arbejdsstyrken i 1976 været usædvanlig stor. Dernæst kan peges på, at den påbegyndte konjunktur- og udlændefølelse mistede det meste af sin styrke i sommeren 1976. Endelig spiller det også en rolle, at den indtrufne produktionsstigning i industrien på ca. 9,5 pct. bl. a. er frembragt ved produktivitetstigninger, der også i 1976 var særlig store.

Den ekspansion i indenlandsk forbrug og indkomst, der blev sat i gang med momsnedsettelsen, og som tydeligt kan registreres på tillægsbevillingsforslaget, påvirkede imidlertid i særlig grad betalingsbalancen over for udlandet. Derfor var en vis stramning af finanspolitikken nødvendig. I august 1976 blev således vedtaget en forhøjelse af en række afgiftssatser, hvilket skønnes i den resterende del af finansåret 1976-77 at have medført merindtægter på omkring 2 mia kr.

Endvidere afsattes yderligere midler til beskæftigelsesfremmende foranstaltninger, hvoraf omkring 170 mill. kr. indgår i det foreliggende tillægsbevillingsforslag.

Endelig blev i februar 1977 aftalt yderligere ændringer af den økonomiske politik. Disse justeringer har dog kun i meget begrænset omfang påvirket 1976-77.

Jeg skal i det følgende give en kort oversigt over hovedbevægelserne i forhold til finansloven og sammenholde disse med hovedtallene i den oversigt over statsfinanserne af 2. marts 1977, der blev omdelt i folketinget i forbindelse

med genfremsættelsen af finanslovsforslaget for 1977-78.

På finansloven for 1976-77 var de samlede indtægter på drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet opgjort til 67,0 mia kr. og nettoudgifterne til 79,3 mia kr. Underskuddet på drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet blev således anslået til 12,3 mia kr. Nettoudgifterne skønnes nu på tillægsbevillingsforslaget at blive 0,6 mia kr. større. Indtægtsbudgettet kan ifølge de seneste opgørelser forventes at stige med ca. 6,2 mia kr., således at underskuddet på drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet reduceres med 5,6 mia kr. til i alt 6,7 mia kr. Denne kraftige formindskelse af statens underskud skyldes dels, at de direkte og indirekte skatter er steget mere end beregnet, dels den forhøjelse af afgiftssatserne, der blev gennemført i august 1976.

På finansloven 1976-77 var på kapitalposterne budgetteret afdrag på statslån m. v. på 2,7 mia kr. samt den sociale pensionsfonds obligationskøb på 3,4 mia kr. Tillige med underskuddet på drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet blev der alt i alt budgetteret med nettoudbetalinger på 18,4 mia kr. Ifølge tillægsbevillingslovsforslaget bliver disse nettoudbetalinger reduceret med 6,1 mia kr. til 12,3 mia kr., især som følge af det formindskede underskud på drifts- og anlægsbudgettet.

I løbet af finansåret 1976-77 er optaget indenlandske statslån på i alt 10,1 mia kr. Lånoptagelsen har især været koncentreret i sidste halvdel af finansåret.

I den fremlagte oversigt over statsfinanserne af 2. marts blev underskuddet på drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet skønnet til 7,5 mia kr., mens det - som allerede nævnt - nu opgøres til 6,7 mia kr. Forbedringen er forårsaget af merindtægter på 1,1 mia kr., fortrinsvis fordelt på øgede momsindtægter og øget provenu fra registreringsafgiften samt en øget nettoudgift på knap 0,3 mia kr.

Indtægtsbudgettet, dvs. skatter og afgifter, renter og andre indtægter, var på finansloven budgetteret til 67 mia kr. Som tidligere nævnt skønnes disse indtægter nu at blive godt 6,2 mia kr. større, således at det samlede indtægtsbudget nu forventes at udgøre 73,2 mia kr. Indtægtsstigningen er sammensat af en stigning i skatter og afgifter på 6,5 mia kr. og et fald i renter og andre indtægter på 0,3 mia kr.

Denne forøgelse af indtægtsprovenuet skyldes først og fremmest, at indkomsterne og forbruget steg mere end skønnet ved finanslovens